AZ INFORMATIKAI BIZTONSÁG
SPECIÁLIS TÉMAKÖREI

eSec.hu

Hungarian Cyber Security Package

A hálózati határvédelem eszközei

Kovács Bálint

Miről lesz szó?

- A hálózati határvédelem értelmezése
- Tűzfal technológiák ismertetése
- Védelmi funkciók megvalósíthatóságának ismertetése tűzfalaksegítségével
- Kérdések és válaszok

Mi a biztonság?

- Kedvező állapot
  - Nincsenek fenyegetések
  - Nem is valószínű, de nem zárható ki
- Maradék kockázat
  - Mindig van
  - Nem mindegy, hogy ismert-e
- Folyamat és nem termék
- Biztonság menedzsment: az állapot fenntartás folyamata

Az IT biztonság elemei

- Az IT biztonsági elemei:
  - **Érték**: Bármi, ami a szervezet számára jelentőséggel bír (adatok, tudás, védjegy, receptek, eljárások, know-how stb).
  - **Fenyegetés**: Olyan negatív esemény, amelynek esetleges bekövetkezése veszteséget okozna.
  - **Sérülékenység**: A fenyegetettség bekövetkezését lehetővé tevő hiba.
  - **Ellenintézkedések**: Minden olyan eszköz, tevékenység, amely az fenyegetések minimalizálását szolgálja.
  - **Kompromisszumok**: Minden intézkedés, védelmi eszköz hordoz magával valamilyen hátrányt.
  - **Maradék kockázat**: nincs tökéletes (100%-os) védelem!

Az információ tulajdonságai

- **Bizalmasság**: az információ megtekintésének korlátozása
- **Sértetlenség**: az objektum védelme nem kívánt módosítás ellen.
- **Hitelesség**: az információ forrásának hiteles megjelölése
- **Rendelkezésre állás**: az információ elérhetősége a kívánt időben
- **Letagadhatatlanság**: az információ forrásának hiteles megőrzése a jövőben

Ellenintézkedések típusai

- Ellenintézkedések típusai (Control intézkedések):
  - **Preventív**: megelőző intézkedések
  - **Detektív**: érzékelő intézkedések (megfigyelés)
  - **Korrektív**: korrigáló intézkedések

IT biztonsági eszközök

- **Adminisztratív**, pl. belső szabályzás;
- **Fizikai**, pl. zárak, beléptető rendszerek, kamerák;
- **Logikai**, pl. szoftveres és hardveres megvalósítások;

Az IT biztonság tervezésének lépései

- A tervezés során felmerülő kérdések (Beyond Fear, Bruce Schneier):
  - Milyen értéket védünk?
  - Milyen kockázati tényezők vannak jelen?
  - A megoldás mennyire hatékonyan csökkenti a kockázatot?
  - Milyen új kockázatot jelent a megoldás?
  - Milyen költségeket és kompromisszumokat jelent a megoldás bevezetése?

Mit értünk hálózati határvédelem alatt?

- Azon fizikai és logikai eszközök összessége, melyek az IT Biztonsági Szabályzat („IBSZ”) hálózati határvédelemre vonatkozó követelményeit megvalósítják.
  - Az az eszköz, ami két fizikai hálózat között csak az (IBSZ-ben) engedélyezett szabályok szerinti adatáramlást (CC: FDP_IFC és IFF) kényszeríti ki.

A hálózati határvédelem eszközei

- Szabályzatok, eljárásrendek (IBSZ)
- Házirend (policy) karbantartás és a hozzájuk tartozó folyamatok
- Autentikációs adatbázis karbantartása
- Hibajavítás (security patch, nem új verzió telepítés!)
- Monitorozás
- Naplógyűjtés és elemzés (on-line és periodikus)

Kibővített CIA/PreDeCo mátrix

	Bizalmasság (C)	Sértetlenség (I)	Rendelkezésre állás (A)	Hitelesség	Letagadhatatlanság
Preventív (Pre)	•Hozzáférés korlátozása •Rejtjelezés •Fizikai szeparáció •User authentikáció	•Rejtjelezés •MITM védelem •Protokoll elemzés •IPS •Vírus szűrés protokollban	•HA •fail-over kapcsolódás	•Korrekt tanúsítvány ellenőrzés •Subject naplózás •Issuer naplózás	•Subject naplózás •Issuer naplózás •URL naplózás •Accounting
Detektív (De)	•Napló feldolgozás •ACL ellenőrzés	•Napló feldolgozás •IPS/IDS	•Host monitorozás •FailOver riasztás	•Napló feldolgozás	•Napló feldolgozás
Korrektív (Co)	•Szabály audit •Szabály módosítás	•CRL frissítés	•Node bővítés	•CA adatbázis karbantartás •CRL lista frissítés	•Szabály audit •Szabály módosítás módosítás

Access Matrix

- Oszlopok: Access Control List
- Sorok: Capability List

Subject objektum	File #1	File #2	Process futtatás	Printer server #1
User #1	Read	Read	Execute	Write
User #2	Read/Write	Read	None	None
User #3	Read	Read/ Write	Execute	Write
User #4	Read/Write	Read/ Write	Call	Write

Tűzfalak típusai

- Routing megtartása:
  - Packet Filter
  - Stateful Packet Filter
  - Hibrid megoldások
  - Transzparens proxy
  - Moduláris, transzparens proxy
- Routing nélkül:
  - Bastion host
  - Proxy
  - SOCKS

Csomagszűrők

- **Működési elv**: A bejövő csomagokat tulajdonságaik alapján elfogad (továbbít, routingot végez), elvet vagy eldob illetve naplóz
- **Döntés alapja**: A csomagok forrása és célja (port és IP), bizonyos flag-ek. Ezért a szabályok csak a csomagokra vonatkoznak (Packet Filter).
  - Működési réteg: IP és transzport
- **Megvalósítás**: Minta illesztés

A házirend tárolása

- A házirend (policy vagy szabályrendszer) tárolására szolgáló leggyakoribb eszköz, a hozzáférési lista (ACL - Acces Control List):
  - A minta (pattern) feladata a cél (döntés) kiválasztása;
  - A szabály feladata az illeszkedő (packet) sorsának eldöntése (policy verdict):
    - Engedélyezés vagy tiltás;
    - Ugrás másik szabályra;
    - Naplózás és ugrás másik szabályra;
  - Az ACL-ek feldolgozása általában az első illeszkedésig tart, ezért a számít sorrend (specifikus szabályok előre, átfogók a lista végére).

Csomagszűrő routerek értékelése

- **Előnyök**:
  - gyors
  - egyszerűen kezelhető szabályrendszer
- **Hátrányok**:
  - az alkalmazás szintre nem lát
  - többcsatornás protokollok kezelése nem megvalósítható
  - sok szabály szükséges (válasz packetek kezelése)
- **Ismeretlen elemek kezelése:**
  - Az ismeretlen elemeket szűrés nélkül engedik át.

Állapot tartó csomagszűrők

- **Működési elv**: A bejövő csomagokat tulajdonságaik alapján elfogad, továbbít vagy eldob.
- **Döntés alapja**: A teljes TCP és IP rétegek, (forrás, cél port és IP, seq és ack, csomagok sorrend illetve helye) tehát a kapcsolatok (Ezért állapot tartó – Stateful Packet Filter - SPF). Megvalósítás mintaillesztéssel és elemzéssel.
- **Megvalósítás**: Mintaillesztés
- **Többcsatornás protokollok kezelése**: Valamilyen modul segítségével felismeri az alkalmazás szintből, hogy hová kell nyitni a további kapcsolatot, majd azt RELATED-nek jelöli.

Állapot tartó csomagszűrők

- **Működési elv**: A bejövő csomagokat tulajdonságaik alapján elfogad, továbbít vagy eldob.
- **Döntés alapja**: A teljes TCP és IP rétegek, (forrás, cél port és IP, seq és ack, csomagok sorrend illetve helye) tehát a kapcsolatok (Ezért állapot tartó – Stateful Packet Filter - SPF). Megvalósítás mintaillesztéssel és elemzéssel.
- **Megvalósítás**: Mintaillesztés
- **Többcsatornás protokollok kezelése**: Valamilyen modul segítségével felismeri az alkalmazás szintből, hogy hová kell nyitni a további kapcsolatot, majd azt RELATED-nek jelöli.

Állapot tartó értékelése

- **Előnyök**:
  - gyors
  - kevesebb szabály (nem kell kezelni a válaszokat)
- **Hátrányok**:
  - alkalmazás szintre nem lát
  - többcsatornás protokollok kezelése nehezen megvalósítható
- **Ismeretlen elemek kezelése:**
  - Az ismeretlen elemeket szűrés nélkül engedik át.

Access Matrix csomagszűrőkkel

- Oszlopok: Access Control List
- Sorok: Capability List

Subject objektum	IP:Port	IP:Port	IP:Port	IP:Port
IP:Port	Read/Write	Read/Write	Read/Write	Read/Write
IP:Port	None	None	None	Read/Write
IP:Port	Read/Write	Read/Write	Read/Write	None
IP:Port	Read/Write	Read/Write	None	None

SOCKS tűzfalak

- **Működési elv**: Egy speciális, a kliensre telepített alkalmazás elveszi a kapcsolatot az operációs rendszertől és a tűzfalnak adja át.
  - Kicseréli az API hívásokat (beépül az alkalmazás és a TCP réteg közé, fixen a SOCKS szerverhez kapcsolódik) bár létezik olyan alkalmazás ami natívan beszéli a protokollt.
  - Csak kliens védelemre alkalmas (a SOCKS proxy szerver oldalán csak 1 kapcsolat lehet, tehát nem tud sok klienst kiszolgálni.
- **Döntés alapja**: A csomagok forrása és célja (port és IP) illetve megvalósítás függően az alkalmazási réteget is elemezheti.

SOCKS tűzfalak értékelése

- **Előnyök**:
  - SOCKSv5-től felhasználói authentikáció megvalósítható (pl. Kerberos SSO)
- **Hátrányok**:
  - A kliens alkalmazások általában nem támogatják a SOCKS protokollt.
  - Az OS-re telepíteni kell a SOCKS klienst (API csere).
  - Szerver nem védhető.
- **Ismeretlen elemek kezelése:**
  - Megvalósítás függő, alapvetően nincs alkalmazás szintű védelem.

Bastion hostok

- **Működési elv**: A több hálózathoz csatlakozó (dual home vagy multi home) hoszton a bejelentkezett felhasználók szolgáltatásokat vehetnek igénybe (kombinálható csomagszűréssel).
- **Döntés alapja**: A felhasználók autenikációján alapszik.

Bastion hostok értékelése

- **Előnyök:**
  - Felhasználói autentikáció általában van
  - A kliens alkalmazás ellenőrizhető, kézben tartható
- **Hátrányok**:
  - elavult
  - nehezen karbantartható (pl. eltérő verziók felhasználónként)
  - erőforrás igényes
  - a felhasználó potenciális veszélyforrást jelent
  - az alkalmazások sérülékenységei ellen nem nyújt védelmet
- **Ismeretlen elemek kezelése**:
  - Nem értelmezhető

Alkalmazásszintű tűzfalak

- **Működési elv**: A kliens a tűzfalon futó alkalmazással (**proxy**) tart kapcsolatot, az alkalmazás pedig a szerverrel. Fontos hogy ezek a proxyk gyorsítótár (cache) funkcióval nem rendelkeznek.
- **Döntés alapja**: Az alkalmazási réteg protokollja.
- **Megvalósítás**: Összetett. Mintaillesztés a hálózati rétegekben valamint mintaillesztés és **értelmezés** az alkalmazási rétegben. Az értelmezés mélysége függ a megvalósítástól.

Proxy tűzfalak értékelése

- **Előny**:
  - Alkalmazás szintű védelem
  - Protokoll értelmezés, kifinomultabb szűrés
  - Többcsatornás protokollok elemzése lehetővé válik
- **Hátrány**:
  - Proxy használatára felkészített kliens szükséges illetve azt támogató protokoll
  - Lassabb, bonyolultabb a konfigurálás
- **Ismeretlen elemek kezelése:**
  - Megvalósítás függő, az ismeretlen elemek eldobása lehetséges

Access Matrix proxykkal

- Oszlopok: Access Control List
- Sorok: Capability List

Subject objektum	IP:Port	IP:Port	IP:Port	IP:Port
IP:Port	HTTP, FTP, SSH	FTP, POP3	CIFS	CIFS, DNS
IP:Port	None	None	SSH, CIFS	CIFS, DNS
IP:Port	SSH	SSH	SSH, CIFS	RDP
IP:Port	HTTP	POP3	CIFS	None

Transzparencia

- **Transzparens működés**: A kliens és a szerver azt hiszi, hogy közvetlenül egymással kommunikálnak.
- **Nem transzparens működés**: A kliens a tűzfallal kommunikál (eltérő protokoll használat lehetséges!).
- **A transzparencia értelmezhető**:
  - Hálózati szinten (TCP/IP)
  - Alkalmazási szinten
  - Kliens vagy szerver oldalon
    - Lehet szimmetrikus vagy asszimetrikus
- A hálózati és alkalmazásszintű transzparencia lazán kötődik

Hálózati szintű transzparencia

- **Kliens oldali:**
  - A kliensek a valódi célszervert IP-jét címzik
  - A kliensek a tűzfal IP-jét címzik
- **Szerver oldali:**
  - A szerverek a valódi kliens IP-jéről vagy a tűzfal IP címéről látják a kapcsolatot

Alkalmazásszintű transzparencia

- Szerver típusú kérés (protokoll) használata, pl.:

  GET / HTTP/1.0

  Host: www.balabit.hu

  Connection: Keep-Alive

- Proxy típusú kérés (protokoll) használata, pl.:

  GET http://www.balabit.hu HTTP/1.0

  Proxy-Connection: Keep-Alive

- Szimmetrikus vagy aszimmetrikus transzparencia: mindkét oldalon ugyanolyan, vagy különböző protokoll használat

Transzparens proxyk

- **Működési elv**: A kapcsolatot valamilyen módon eltérítik eredeti céljától a proxyhoz (Ehhez gyakran csomagszűrőt használnak). A kliens és a szerver számára a kommunikáció transzparens.
- **Döntés alapja**: A kliens és a protokoll minden eleme alkalmazás szinten és az azt hordozó többi réteg (TCP/IP)
- **Megvalósítás**: Összetett. Mintaillesztés a hálózati rétegekben valamint mintaillesztés és **értelmezés** az alkalmazási rétegben. Az értelmezés mélysége függ a megvalósítástól.

Moduláris proxyk

- **Működési elv**: A feladatokat modulokra osztják és a modulokat kapcsolják egymáshoz. Funkcionalitásban egyezik a transzparens proxykkal.
- **Döntés alapja**: A transzparens proxykkal egyező
- **Megvalósítás**: A transzparens proxykkal egyező

Moduláris proxyk értékelése

- **Előnyök:**
  - Összetett és többcsatornás protokollok elemzése lehetővé válik
  - Nagyobb rugalmasság, stabilitás (KISS elv), mélyebb elemzés, skálázhatóság
- **Hátrány:**
  - Nagyobb CPU igény
- **Ismeretlen elemek kezelése:**
  - Megvalósítás függő, az ismeretlen elemek eldobása lehetséges

Hibrid megoldások

- Packet filter + Alkalmazás felismerés
  - Signature database segítségével (App-ID)
  - Képes a decryption-re, de nincs Keybridging
  - URL szűrés
  - Applikáció szűrés
  - Tartalom szűrés

Hibrid megoldások értékelése

- Előnyök:
  - Több technológiát egyesít
  - Egy felületről állítható
  - Nagy rugalmasság
- Hátrány:
  - SPF (Single point of failure)
  - Állandó frissítés
- Ismeretlen elemek kezelése:
  - Megvalósítás és signatúra függő

Címfordítás

- Az a technológia, mely az eszközön (router vagy tűzfal) áthaladó csomagok forrás vagy cél címét megváltoztatja (NAT: Network Address Translation)
- Fajtái:
  - Egy-egy NAT
  - Sok-egy NAT
  - Forrás és cél NAT (SNAT vagy DNAT)
  - PAT (Port Address Translation)

Címfordítás csomagszűrőkkel

- Csomagszűrők az adott szabályrendszert (minta) illesztik csomagról-csomagra, majd végrehajtják az ott előírt feladatot, ami engedély esetében a routing:
  - Alapvetően **ugyanazt az IP csomagot továbbítják**
- Címfordításkor a csomagszűrő az áthaladó csomag forrását (esetleg célját) módosítják
  - A válaszok esetében pedig vissza fordítanak

Címfordítás proxy tűzfalakkal

- A proxyk a kliens oldali kapcsolatokat végződtetik, majd a protokoll értelmezés után független kapcsolatot építenek a szerver oldalon, ezért:
  - A szerver oldali kapcsolatának forrása a tűzfal címe (tehát a proxyk natívan végzik a csomagszűrők NAT funkcionalitását)
- Címfordításkor a szerver oldali kapcsolat forrása nem a tűzfal címe (hanem pl. a kliens IP-je).

Szolgáltatásonkénti autentikáció

- Többféle autentikációs mechanizmus és protokoll támogatása.
- Szolgáltatásonkénti autentikáció a protokollon kívüli, független csatornán.

További határvédelmi funkcionalitások

- nIDS és IPS funkcionalitás
- Tartalomszűrés
- Autentikáció
- Naplózás
- VPN végződtetés (terminálás)

nIDS és IPS funkcionalitás tűzfalakon

- **Működési elv**: az eszközön áthaladó, engedélyezett forgalomban rossz szándékú aktivitás érzékelése és blokkolása
- Csomagszűrők esetében ez csak kiegészítő eszközzel (modullal) megvalósítható
- Proxyk esetében, amennyiben az ismeretlen protokollelemeket az tiltja, több IPS funkcionalitás megvalósítható

Tartalomszűrés

- Vírusszűrés
- Spam szűrés
- Egyéb tartalom szűrés
  - URL
  - HTML, XML, SOAP (XML validáció)

Autentikáció tűzfalakon

- Célja a felhasználó identitásának pontos meghatározása, majd felhasználói jogok hozzárendelése.
- **Protokollon belüli (inband)**: egyes protokollok (pl. ftp és http) támogatják a kliens autentikációját a proxyn, tűzfalon.
- **Protokollon kívüli (outband)**: valamilyen külső eszközzel, független csatornán azonosítjuk a klienst (így a protokoll nem befolyásolja az autentikációs mechanizmust).

Access Matrix proxykkal

Subject objektum	IP:Port	IP:Port	IP:Port	IP:Port
IP:Port Uid/Gid	HTTP, FTP, SSH	FTP, POP3	CIFS	CIFS, DNS
IP:Port Uid/Gid	None	None	SSH, CIFS	CIFS, DNS
IP:Port Uid/GID	SSH	SSH	SSH, CIFS	RDP
IP:Port UID/GID	HTTP	POP3	CIFS	None

Naplózás

- Minden tűzfal megoldás az által értelmezett protokoll elemekkel kapcsolatos naplózási funkciókat képes megvalósítani.
- Csomagszűrők csak TCP/IP szinten naplóznak
- Proxyk esetében ez akár a teljes kapcsolat és minden protokoll elem naplózását is jelentheti (erőforrás igényes).
- Accounting információk naplózása lehetséges.

Virtuális Magánhálózatok

- Olyan technológiák összessége, mely egymástól távol eső eszközöket és hálózatokat kötnek össze úgy, hogy a köztük megvalósult kommunikáció bizalmassága, sértetlensége és hitelessége ne sérüljön.
- Megvalósítás: általában valamilyen autentikált, rejtjelezett csatornát használnak.
- Alkalmazás szinten: SSLv3 vagy TLSv1 (OpenVPN).
- Transzport szinten: IPSec, L2TP vagy PPTP.

VPN megvalósítás tűzfalon

- A kikényszerített házirend a VPN csatornákon is érvényes.
- Rejtjelezett kapcsolatokban is lehetséges protokoll ellenőrzés, vírus és tartalom szűrés (melynek feltételeit az IBSZ-ben rögzíteni kell).
- VPN-ek autentikációja a központi PKI rendszerhez.

Miről volt szó?

- A hálózati határvédelem értelmezése
- Tűzfal technológiák ismertetése
- Védelmi funkciók megvalósíthatóságának ismertetése tűzfalaksegítségével
- Kérdések és válaszok